

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ในยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร ความรู้กลายเป็นพลังที่สำคัญในการขับเคลื่อนเพื่อการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในหลายระดับ (Berton-Jones, 1999; Cheng, 2001) การศึกษาในฐานะที่เป็นกุญแจสำคัญสู่อนาคตได้รับการคาดหวังให้สร้างความรู้ที่จำเป็น เพื่อขับเคลื่อนเยาวชน และประชากรรุ่นใหม่ในการพัฒนาของท้องถิ่นและโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ประเทศในแถบเอเชีย-แปซิฟิก และอีกหลายประเทศทั่วโลกจึงได้มีการปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้เกิดมี ประสิทธิภาพและคุณภาพสามารถรองรับวิสัยทัศน์ใหม่ทางการศึกษาในศตวรรษใหม่นี้ได้ (Cheng and Townsend, 2000) สำหรับประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ (2545: 1) ได้แสดง วิสัยทัศน์ของประเทศไทยในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technologies-ICT) ไปใช้ในการศึกษาว่ามีเป้าหมายหลักเพื่อช่วยเปลี่ยนสังคมไทย ไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อที่จะให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างอิสระ และสามารถปรับปรุงคุณภาพของ ชีวิตได้ ด้วยการมีโอกาสที่จะเข้าถึงสภาพสังคมและเศรษฐกิจใหม่ นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มโอกาส ในการได้รับและเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจและความชื่นชมในวัฒนธรรมและสังคมไทย ตลอดจน การได้ความรู้อย่างกว้างขวางเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมของชนชาติอื่น ส่วนในด้านการเรียนการสอน การนำ ICT มาใช้จะสนับสนุนการปฏิรูปการศึกษา และสามารถช่วยปรับปรุงการเรียนการสอนในห้องเรียน โรงเรียน ปรับบทบาทของครูและนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ยืน และสมชาย (2546: 47) ที่ได้กล่าวถึงเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ว่า

...เทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทโดยตรงกับการสร้างความรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศเป็น เครื่องมือช่วยรวบรวมข้อมูลข่าวสาร ความรอบรู้ การจัดระบบ การประมวลผล การส่งผ่าน และสื่อสารด้วยความเร็วสูง และมีปริมาณมาก การนำเสนอและแสดงผลด้วยระบบสื่อ ต่างๆทั้งในด้านข้อมูล รูปภาพ เสียง ภาพเคลื่อนไหว และวิดีโอ อีกทั้งยังสามารถสร้าง ระบบปฏิสัมพันธ์แบบโต้ตอบ ทำให้การเรียนรู้ยุคใหม่ประสบความสำเร็จด้วยดี...

นอกจากความเปลี่ยนแปลงที่ได้กล่าวมานั้น กระทรวงศึกษาธิการยังได้มีการเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาของชาติ โดยได้มีการปรับปรุงโครงสร้างและระบบการศึกษาที่ยึดหลักการบริหารจัดการที่คุณภาพ ประสิทธิภาพ และเสมอภาค พร้อมให้มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จึงกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติ จึงกำหนดให้มีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยยึดหลักความมีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในด้านปฏิบัติ กล่าวคือ เป็นหลักสูตรแกนกลางที่มีโครงสร้างหลักสูตรที่ยืดหยุ่น กำหนดจุดหมายซึ่งถือว่าเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในภาพรวม 12 ปี กำหนดหลักสูตรเป็น 4 ช่วงชั้น ช่วงชั้นละ 3 ปี ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียนดังนี้ คือ ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 และ ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 นอกจากนี้ยังกำหนดคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

เมื่อมองในแง่ของการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ นาดยา (2545: 15) กล่าวถึงแนวคิดการศึกษาตามมาตรฐาน สามารถสรุปได้ว่า “การใช้มาตรฐานหลักสูตรเปิดโอกาสให้สถานศึกษาสามารถจัดทำหลักสูตรได้ตามความต้องการและความเหมาะสมของท้องถิ่น ชุมชน ที่แตกต่างกัน” ดังนั้นครูสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้และเพิ่มโอกาสให้การเรียนการสอน แหล่งความรู้ที่มีอยู่อย่างมากมายไม่จำกัดบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จะช่วยเพิ่มทางเลือกในการใช้สื่อการศึกษาถ้าครูสามารถนำความรู้เหล่านี้มาจัดหมวดหมู่ให้อยู่ในรูปฐานความรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการผู้เรียนในสถานศึกษาของตน เพราะสิ่งที่กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศต้องการ คือ แหล่งเนื้อหาสาระที่เปิดโอกาสให้ครูนำไปใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ได้อย่างตอบสนองสาระมาตรฐาน (Content Standard) ทั้งนี้มาตรฐานสาระความรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศนั้นไม่ได้เจาะจงเนื้อหาสาระที่จะใช้สอน แต่เน้นบริบทของการเรียนรู้ในรูปของสาระทั้ง 4 ดังนี้

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนโลก

อย่างไรก็ดี การที่จะเข้าถึงแหล่งความรู้ที่มีอยู่อย่างมากมายไม่จำกัดบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้นั้น ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเป็นสิ่งที่จะต้องทำเป็นมาก เนื่องจากภาษาที่ใช้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นที่น่าเสียดายว่านักเรียนไทยเสียโอกาสในการเข้าถึงแหล่งความรู้ที่ยิ่งใหญ่นี้ เนื่องจากมีทักษะการอ่านภาษาอังกฤษอยู่ในระดับต่ำ ดังจะเห็นได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 60 ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้ z-test และมีทักษะการอ่านอยู่ในระดับที่ไม่เกินระดับที่ 2 คือระดับความรู้ (สุเมธฯ, 2530; อรุณี, 2531; อารีพร, 2542; จีรวรรณ, 2542; ชวนี, 2542; ประเทืองสุข, 2542) ทำให้เกิดอุปสรรคในการเรียนรู้ รวมถึงเป็นอุปสรรคต่อการประสบผลสำเร็จทางการศึกษาในขั้นสูง ดังที่ Carell (1988:1 อ้างถึงใน สุเมธ, 2542: 3) ได้ให้ความเห็นไว้สรุปได้ว่า การเรียนภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สอง โดยเฉพาะภาษาอังกฤษนั้น การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญที่สุดในบรรดา 4 ทักษะ โดยผู้เรียนที่ไม่มีความสามารถในการอ่านอย่างเพียงพอแล้วจะไม่สามารถก้าวขึ้นไปถึงระดับที่ประสบความสำเร็จในการศึกษาได้ ซึ่งสอดคล้องกับวิเศษ (2541: 1) ได้กล่าวไว้ว่า “การอ่านภาษาอังกฤษมีบทบาทสำคัญยิ่งในสังคมไทย ซึ่งใช้ภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ นักเรียน นิสิต นักศึกษาต้องอ่านหนังสือเรียน ตำรา หรือวารสารภาษาอังกฤษ เพื่อให้มีความรู้ในสาขาของตนอย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง” นอกจากนี้ สุเมธ ยังได้กล่าวถึงทักษะการอ่านซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ในการเรียนภาษาอังกฤษ ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่ใช้มากที่สุด โดยเฉพาะในการเรียนระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปถึงระดับอุดมศึกษา การอ่านจะมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆตามลำดับ

ด้วยเหตุผลที่ได้กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการพัฒนาฐานความรู้เพื่อการอ่านภาษาอังกฤษสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ช่วงชั้นที่ 4 เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนและการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ช่วงชั้นที่ 4 และเป็นตัวอย่างของสื่อที่มีความสอดคล้องกับบริบทของการจัดการศึกษาตามมาตรฐานในสภาพการณ์ปัจจุบันได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาฐานความรู้เพื่อการอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ช่วงชั้นที่ 4
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูและนักเรียนที่มีต่อฐานความรู้เพื่อการอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ช่วงชั้นที่ 4

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ฐานความรู้เพื่อการอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ช่วงชั้นที่ 4
2. ได้แนวทางในการผลิตฐานความรู้เพื่อการอ่านภาษาอังกฤษในระดับอื่นๆต่อไป
3. ได้แนวทางในการพัฒนาฐานความรู้เพื่อทักษะภาษาอังกฤษอื่นๆ

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มุ่งพัฒนาฐานความรู้เพื่อการอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ช่วงชั้นที่ 4 ซึ่งพัฒนาตามการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังด้านการอ่านจากสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ช่วงชั้นที่ 4
2. การวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างได้รับการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้

2.1 นักเรียนที่กำลังศึกษาในช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสตรีราชินูทิศ จังหวัดอุดรธานี เลือกกลุ่มตัวอย่างนักเรียนจากห้องเรียนที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกันในด้านความสามารถทางการ

เรียน โดยครูผู้สอนเป็นผู้ประเมินให้ จำนวน 3 ชั้นเรียน โดยแบ่งเป็นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 5 และ 6 อย่างละ 1 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 125 คน

2.2 ครูผู้สอนภาษาอังกฤษในช่วงชั้นที่ 4 ปีการศึกษา 2548 ที่สอนในโรงเรียน ลักษณะต่างกัน ดังนี้ ครูที่สอนในโรงเรียนที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ครูที่สอนในโรงเรียนประจำจังหวัด ครูที่สอนในโรงเรียนประจำอำเภอ ครูที่สอนในโรงเรียนประจำตำบล จำนวน 20 คน จาก โรงเรียนบอสโกพิทักษ์ จังหวัดนครปฐม โรงเรียนสตรีราชินูทิศ จังหวัดอุดรธานี โรงเรียนบ้านคู่วิทยา จังหวัดอุดรธานี โรงเรียนกุศคู่พิทยาคม จังหวัดหนองบัวลำภู ตามลำดับ

3. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความพึงพอใจในการใช้ฐานความรู้เพื่อการอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ช่วงชั้นที่ 4 โดยกำหนดความพึงพอใจเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ตัวเลือก คือ มีความพึงพอใจ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งตีความตามการกำหนดคะแนนการประมาณค่าในการสร้างแบบวัด เจตคติตามเทคนิคของ Likert (Likert Techniques) (บุญเรียง, 2539: 94-104) โดยกำหนดค่าคะแนนไว้ ดังนี้

ความคิดเห็น	5	คะแนน	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
ความคิดเห็น	4	คะแนน	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
ความคิดเห็น	3	คะแนน	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
ความคิดเห็น	2	คะแนน	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
ความคิดเห็น	1	คะแนน	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ข้อตกลงเบื้องต้น

โรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษาในการเก็บข้อมูลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อฐานความรู้เพื่อการอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ช่วงชั้นที่ 4 เป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมด้านจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่าย นักเรียนมีความสามารถเบื้องต้นในการใช้งานคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต

นิยามศัพท์

ฐานความรู้เพื่อการอ่านภาษาอังกฤษฯ ช่วงชั้นที่ 4 หมายถึง แหล่งความรู้ที่ได้รับการรวบรวมมาจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและจัดเป็นหมวดหมู่เพื่อให้สามารถค้นหาได้อย่างเป็นระบบ มีขอบเขตเฉพาะเจาะจงและลึกในเรื่องการอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ช่วงชั้นที่ 4 มีการเชื่อมโยงปฏิสัมพันธ์ภายในฐานความรู้ เพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน และการใช้ประกอบการเรียนการสอนของครูผู้สอน

การอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับช่วงชั้นที่ 4 หมายถึง การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 4 ในสาระทั้งสี่ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ความพึงพอใจในการใช้ฐานความรู้เพื่อการอ่านภาษาอังกฤษฯ ช่วงชั้นที่ 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของนักเรียนและครูผู้สอนภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ช่วงชั้นที่ 4 ที่มีต่อการใช้ฐานความรู้เพื่อการอ่านภาษาอังกฤษฯ ช่วงชั้นที่ 4 ตามแบบวัดเจตคติตามเทคนิคของ Likert (Likert Techniques) (บุญเรียง, 2539: 94-104) ซึ่งมี 5 ตัวเลือก คือ มีความพึงพอใจมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยกำหนดค่าคะแนนไว้ ดังนี้

<u>น้ำหนัก</u>	<u>ค่าเฉลี่ย</u>	<u>การแปลความหมาย</u>
5	4.50-5.00	มากที่สุด
4	3.50-4.49	มาก
3	2.50-3.49	ปานกลาง
2	1.50-2.49	น้อย
1	0.50-1.49	น้อยที่สุด